

Rural Development: Rural marketing and Finance

TIME – 3 HRS.

MARKS – 100

- N.B. 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

Q. 1 A. Explain the causes of rural indebtedness. Suggest remedial measures to eradicate rural indebtedness.

OR

B. State the institutional and non-institutional sources of rural finance.

Q. 2 A. Discuss the functions of the Regional Rural Bank. State the challenges before Regional Rural Bank.

OR

B. Evaluate the structure of the three-tier system of cooperative finance.

Q. 3 A. Discuss the problems faced by Self-Help-Group. Suggest remedial measures to solve the problems of Self-Help-Group.

OR

B. Describe the importance of Self-Help-Group in rural development.

Q. 4 A. Describe the need for crop insurance in India.

OR

B. Explain the problems related to agriculture credit supply in India. Suggest remedial measures for it.

Q. 5 write short note (any two)

- Importance of Insurance of Live Stock.
- Features of Self-Help-Group.
- Nature of rural finance.
- Objectives behind the establishment of NABARD.

मराठी भाषांतर

वेळ 3 तास.

गुण 100

- सूचना - १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्न सामान गुण आहेत.

प्रश्न १. अ. ग्रामीण कर्जबाजारीपणाची कारणे सांगून ग्रामीण कर्जबाजारीपणाच्या निर्मूलनासाठी उपाय सुचवा.

किंवा

ब. ग्रामीण वित्तपुरवठ्याचे संस्थात्मक आणि असंस्थात्मक मार्ग सांगा.

प्रश्न २. अ. प्रादेशिक ग्रामीण बँकांचे कार्य विशद करा प्रादेशिक ग्रामीण बँकांसमोरील आव्हाने सांगा.

किंवा

ब. सहकारी वित्त वित्तपुरवठ्याच्या त्रिस्तरीय रचनेचे मूल्यमापन करा.

प्रश्न ३. अ. स्वयंसहाय्यता बचत गटाच्या समस्यांची चर्चा करून त्या समस्या सोडवण्यासाठी उपाय सुचवा.

किंवा

ब. ग्रामीण विकासामध्ये स्वयंसहाय्यता बचत गटाचे महत्त्व विशद करा.

प्रश्न ४. अ. भारतामध्ये पीक विमा योजनेची गरज विशद करा.

किंवा

ब. भारतामध्ये शेती पतपुरवठा विषयक समस्या स्पष्ट करा. भारतातील कृषी कर्जावरील मर्यादा दूर करण्यासाठी उपाय सुचवा.

प्रश्न ५. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

- अ. पशु विमा योजनेचे महत्त्व.
ब. स्वयंसहाय्यता बचत गटाची वैशिष्ट्ये.
क. ग्रामीण वित्त पुरवठ्याचे स्वरूप.
ड. नाबार्डच्या स्थापनेमागील उद्देश.